

Proverbe cap. 7-12

Cap. 7

Fiule, păstrează cuvintele mele și ține la tine sfaturile mele!

Ține **sfaturile** mele și vei trăi; păzește **învățăturile** mele ca lumina ochilor!
Leagă-le la degete, scrie-le pe tăblița inimii tale!

Zi **înțelepciunii**: „Tu ești sora mea!” Și numește **priceperea** prietena ta, ca să te ferească de **nevasta** altuia, de **străina** care întrebuințează cuvinte ademenitoare.

Stăteam la **fereastra** casei mele și mă uitam prin zăbrele.

Am zărit printre cei neîncercați, am văzut printre tineri pe **un băiat** fără minte.
Trecea pe uliță, la colțul unde stătea una din aceste **străine**, și a apucat pe calea care ducea spre locuința ei. Era în amurg, seara, în noaptea neagră și întunecoasă.

Și iată că i-a alergat înainte **o femeie** îmbrăcată ca o curvă și cu inima șireată.
Era bună de gură și fără astâmpăr; **picioarele** nu-i puteau sta acasă: când în uliță, când în piețe, pe la toate colțurile stătea **la pândă**.

Ea l-a îmbrățișat și l-a sărutat și, cu o față **fără rușine**, i-a zis:

„Eram datoare cu **o jertfă** de mulțumire, azi mi-am împlinit juruințele.
De aceea ți-am ieșit înainte, să te caut, și te-am și găsit.”

Mi-am împodobit **patul** cu învelitori, cu așternut de pânzeturi din Egipt;
mi-am stropit **așternutul** cu smirnă, aloe și scorțișoară.

Vino, să ne îmbătăm de dragoste până dimineață, să ne desfătăm cu dezmierdări!

Căci **bărbatul** meu nu este acasă, a plecat într-o călătorie lungă, a luat cu el **sacul cu bani** și nu se va întoarce acasă decât la luna nouă.”

Tot vorbindu-i, ea l-a ademenit și l-a **atras** cu buzele ei ademenitoare.

Deodată, a început să meargă după ea, ca **boul** care se duce la măcelărie, ca un **cerb** care aleargă spre cursă, ca **pasărea** care dă buzna în laț, fără să știe că o va costa **viața**, până ce săgeata îi străpunge ficatul.

Și acum, **fiilor**, ascultați-mă și luați aminte la **cuvintele** gurii mele!

Să nu ți se abată **inima** spre calea unei asemenea **femei**, nu te rătăci pe cărările ei.

Căci ea a făcut să cadă multe **jertfe** și mulți sunt cei pe care i-a ucis ea.

Casa ei este drumul spre **Locuința morților**, drumul care coboară spre **locașurile morții**.

Cap. 8

Nu strigă **înțelepciunea** și nu-și înalță **priceperea** glasul?

Ea se așază sus, pe înălțimi, afară pe drum, la răspântii, și **strigă** lângă porți, la intrarea cetății, la intrarea porților:

„**Oamenilor**, către voi strig și spre **fiii oamenilor** se îndreaptă glasul meu.

Învățați-vă minte, **proștilor**, și înțelepțiți-vă, **nebunilor**!

Ascultați, căci am **lucruri mari** de spus și buzele mi se deschid ca să învețe pe alții ce este **drept**! Căci gura mea vestește **adevărul** și buzele mele urăsc **minciuna**!

Toate **cuvintele** gurii mele sunt **drepte**, n-au nimic neadevărat, nici sucit în ele.

Toate sunt lămurite pentru cel **priceput** și drepte pentru cei ce au găsit **știința**.

Primiți mai degrabă **învățăturile** mele decât argintul și mai degrabă **știința** decât aurul scump. Căci **înțelepciunea** prețuiește mai mult decât mărgăritarele și niciun lucru de preț nu se poate asemui cu ea.

Eu, **înțelepciunea**, am ca locuință mintea și pot născoci cele mai chibzuite planuri.

Frica de Domnul este urârea răului; trufia și mândria, purtarea rea și gura mincinoasă – iată ce **urăsc** eu.

De la mine vin **sfatul** și **izbânda**, eu sunt **priceperea**, a mea este puterea.

Prin mine împărătesc **împărații** și dau **voievozii** porunci drepte.

Prin mine cârmuiesc **dregătorii** și **mai-marii**, toți **judcătorii** pământului.

Eu **iubesc** pe cei ce mă iubesc, și cei ce mă caută cu tot dinadinsul mă găsesc.

Cu mine sunt **bogăția** și **slava**, **avuțiile trainice** și **dreptatea**.

Rodul meu este mai bun decât aurul cel mai curat și **venitul** meu întrece argintul cel mai ales.

Eu umblu pe calea **nevinovăției**, pe mijlocul cărărilor **neprihănirii**, ca să dau o adevărată **moștenire** celor ce mă iubesc și să le umplu vistieriile.

Domnul m-a făcut cea dintâi dintre **lucrările Lui**, înaintea celor mai vechi lucrări ale Lui.

Eu am fost așezată din veșnicie, înainte de orice **început**, înainte de a fi pământul.

Am fost **născută** când încă nu erau adâncuri, nici izvoare încărcate cu ape; am fost născută înainte de întărirea munților, înainte de a fi dealurile, când nu erau încă nici pământul, nici câmpiile, nici cea dintâi fărâmə din pulberea lumii.

Când a întocmit **Domnul** cerurile, eu eram de față; când a tras o zare pe fața adâncului, când a pironit norii sus și când au țâșnit cu putere izvoarele adâncului, când a pus un hotar mării, ca apele să nu treacă peste **porunca Lui**, când a pus temeliile pământului, eu eram **meșterul Lui**, la lucru lângă El, și în toate zilele eram desfătarea Lui, jucând neîncetat înaintea Lui, jucând pe rotocolul pământului Său și găsindu-mi plăcerea în **fiii oamenilor**.

Și acum, **fiilor**, ascultați-mă, căci **ferice** de cei ce păzesc căile mele!

Ascultați **învățătura**, ca să vă faceți **înțelepți**, și nu lepădați sfatul meu!

Ferice de omul care m-ascultă, care veghează zilnic la **porțile** mele și păzește **pragul ușii** mele! Căci cel ce mă găsește, găsește **viața** și capătă bunăvoința Domnului.

Dar cel ce păcătuiește împotriva mea își **vatămă sufletul** său; toți cei ce mă urăsc pe mine **iubesc moartea**.”

Cap. 9

Înțelepciunea și-a zidit casa, și-a tăiat cei șapte stâlpi, și-a înjunghiat vitele, și-a amestecat vinul, și-a pus masa, și-a trimis **slujnicele** și strigă de pe vârful înălțimilor cetății: „Cine este **prost** să vină încoace!”

Celor lipsiți de pricepere le zice:

„Veniți de mâncați din pâinea mea și beți din vinul pe care l-am amestecat!

Lăsați **prostia** și veți trăi și umblați pe calea priceperii!”

Cel ce mustră pe un **batjocoritor** își trage dispreț și cel ce caută să îndrepte pe cel **rău** se alege cu ocara. Nu mustră pe cel **batjocoritor**, ca să nu te urască; mustră pe cel **înțelept**, și el te va iubi! Dă **înțeleptului**, și se va face și mai înțelept; învață pe cel **neprihănit**, și va învăța și mai mult!

Începutul înțelepciunii este **frica de Domnul** și știința sfinților este **priceperea**.

Prin mine ți se vor înmulți zilele și ți se vor mări anii vieții tale.

Dacă ești **înțelept**, pentru tine ești înțelept; dacă ești **batjocoritor**, tu singur vei suferi.

Nebunia este o femeie gălăgioasă, proastă și care nu știe nimic.

Ea șade totuși la **ușa** casei sale, pe un scaun, pe înălțimile cetății, ca să strige la **trecătorii** care merg pe calea cea dreaptă: „Cine este **prost** să vină aici!”

Iar celui **fără minte** îi zice:

„**Apele** furate sunt dulci și **pâinea** luată pe ascuns este plăcută!”

El nu știe că acolo sunt **morții** și că oaspeții ei sunt în văile **Locuinței morților**.

Cap. 10

Pildele lui Solomon.

Un **fiu înțelept** este bucuria tatălui, dar un **fiu nebun** este măhnirea mamei sale.

Comorile câștigate pe nedrept nu folosesc, dar **neprihănirea** izbăvește de la moarte.
Domnul nu lasă pe **cel neprihănit** să sufere de foame, dar îndepărtează pofta celor răi.

Cine lucrează cu o **mână leneșă** sărăcește, dar mâna celor **harnici** îmbogățește.

Cine strânge vara este un **om chibzuit**, cine doarme în timpul seceratului este un **om care face rușine**.

Pe capul celui **neprihănit** sunt binecuvântări, dar gura celor **răi** ascunde silnicie.

Pomenirea celui **neprihănit** este binecuvântată, dar numele celor **răi** putrezește.

Cine are o **inimă înțeleaptă** primește învățăturile, dar cine are o **gură nesocotită** se prăpădește singur.

Cine umblă fără prihană umblă fără teamă, dar cine apucă pe **căi strâmbe** se dă singur de gol.

Cine **clipește din ochi** este o pricină de întristare și cine are o **gură nesocotită** se prăpădește singur.

Gura celui **neprihănit** este un izvor de viață, dar gura celor **răi** ascunde silnicie.

Ura stârnește certuri, dar **dragostea** acoperă toate greșelile.

Pe buzele **omului priceput** se află înțelepciunea, dar nuiaua este pentru spatele celui **fără minte**.

Înțeleptii păstrează știința, dar gura **nebulului** este o pieire apropiată.

Averea este o cetate întărită pentru **cel bogat**, dar prăpădirea celor **nenorociți** este sărăcia lor.

Cel **neprihănit** își întrebuințează **câștigul** pentru viață, iar **cel rău** își întrebuințează venitul pentru păcat.

Cine își aduce aminte de certare apucă pe **calea vieții**, dar cel ce uită mustrarea apucă pe **căi greșite**.

Cine ascunde ura are buze mincinoase, și cine răspândește bârfelile este un **nebun**.

Cine vorbește mult nu se poate să nu **păcătuiască**, dar cel ce-și ține buzele este un **om chibzuit**.

Limba celui **neprihănit** este argint ales; inima celor **răi** este puțin lucru.

Buzele celui **neprihănit** înviorează pe mulți oameni, dar **nebunii** mor fiindcă n-au judecată.

Binecuvântarea Domnului îmbogățește și El nu lasă să fie urmată de niciun necaz. Pentru cel **nebun** este o plăcere să facă răul, dar pentru cel **înțelept** este o plăcere să lucreze cu pricepere.

Celui **rău**, de ce se teme, aceea i se întâmplă, dar celor **neprihăniți** li se împlinește dorința.

Cum trece vârtejul, așa pierе **cel rău**, dar **cel neprihănit** are temelii veșnice.

Cum este oțetul pentru **dinți** și fumul pentru **ochi**, așa este **leneșul** pentru cel ce-l trimite.

Frica de Domnul lungeste zilele, dar anii celui **rău** sunt scurtați.

Așteptarea celor **neprihăniți** nu va fi decât bucurie, dar nădejdea celor **răi** va pieri.

Calea Domnului este un zid de apărare pentru cel **nevinovat**, dar este o topenie pentru cei ce fac răul.

Cel neprihănit nu se va clătina niciodată, dar **cei răi** nu vor locui în țară.

Gura celui **neprihănit** scoate înțelepciune, dar **limba stricată** va fi nimicită.

Buzele celui **neprihănit** știu să vorbească lucruri plăcute, dar **gura** celor **răi** spune răutăți.

Cap. 11

Cumpăna înșelătoare este urată Domnului, dar **cântăreala dreaptă** îi este plăcută.

Când vine **mândria**, vine și rușinea, dar **înțelepciunea** este cu cei smeriți.

Neprihănirea oamenilor cinstiți îi cârmuiește fără teamă, dar **vicleniile** celor stricați le aduc pieirea.

În **ziua mâniei**, bogăția nu slujește la nimic, dar **neprihănirea** izbăvește de la moarte.

Nevinovăția omului fără prihană îi netezește calea, dar **cel rău** cade prin însăși răutatea lui. Nevinovăția oamenilor fără prihană îi scapă, dar **cei răi** sunt prinși de răutatea lor.

La moartea celui rău, îi pierе nădejdea, și așteptarea **oamenilor nelegiuți** este nimicită.

Cel neprihănit este scăpat din strâmtorare, și **cel rău** îi ia locul.

Cu gura lui, **omul nelegiuit** pierde pe aproapele său, dar cei **neprihăniți** sunt scăpați prin știință.

Când le merge bine celor **neprihăniți**, toată cetatea se bucură și, când pier cei răi, toți strigă de veselie.

Cetatea se înalță prin binecuvântarea oamenilor **fără prihană**, dar este surpată prin gura **celor răi**.

Cine defaimă pe **aproapele** său este fără minte, dar **omul cu pricepere** primește și tace. Cine umblă cu bârfeli dă pe față **lucruri ascunse**, dar **sufletul credincios** ține ce i s-a încredințat.

Când nu este **chibzuință**, poporul cade, dar **biruința** vine prin marele număr de sftnici. Cui se pune **chezaș** pentru altul, îi merge rău, dar cine se teme să se pună chezaș este liniștit.

O **femeie plăcută** capătă cinste, și cei **asupritori** capătă bogăție.

Omul milostiv își face bine sufletului său, dar **omul fără milă** își tulbură însăși carnea lui. **Cel rău** dobândește un câștig înșelător, dar cel ce seamănă neprihănirea are o adevărată **plată**.

Adevărata neprihănire duce la **viață**, dar cel ce urmărește răul găsește **moartea**.

Cei cu **inima stricată** sunt o scârbă înaintea Domnului, dar cei ce umblă **fără prihană** îi sunt plăcuți.

Hotărât: **cel rău** nu va rămâne nepedepsit, dar sămânța celor **neprihăniți** va fi scăpată.

Femeia frumoasă și fără minte este ca un **inel de aur** pus în râtul unui porc.

Dorința celor **neprihăniți** este numai bine, dar așteptarea **celor răi** este numai mânie.

Unul care dă cu mână largă ajunge mai **bogat**; și altul care economisește prea mult nu face decât să **sărăcească**.

Sufletul binefăcător va fi săturat, și cel ce **udă pe alții** va fi udat și el.

Cine oprește grăul este blestemat de popor, dar pe capul celui ce-l vinde vine

binecuvântarea.

Cine urmărește binele își câștigă **bunăvoință**, dar cine urmărește răul este **atins de el**.

Cine se **încrede în bogății** va cădea, dar **cei neprihăniți** vor înverzi ca frunzișul.

Cine își tulbură casa va moșteni **vânt**, și **nebunul** va fi robul omului înțelept!

Rodul celui **neprihănit** este un pom de viață, și cel **înțelept** câștigă suflete.

Iată, **cel neprihănit** este răsplătit pe pământ; cu cât mai mult **cel rău** și **păcătos!**

Cap. 12

Cine iubește certarea iubește **știința**, dar cine urăște mustrarea este **prost**.

Omul de bine capătă **bunăvoința Domnului**, dar **Domnul** osândește pe cel plin de răutate.

Omul nu se întărește prin răutate, dar **rădăcina** celor **neprihăniți** nu se va clătina.

O **femeie cinstită** este cununa bărbatului ei, dar cea care-i face rușine este ca putregaiul în oasele lui.

Gândurile celor neprihăniți nu sunt decât **dreptate**, dar sfaturile celor răi nu sunt decât **înșelăciune**.

Cuvintele celor răi sunt niște **curse** ca să verse sânge, dar gura celor fără prihană îi **izbăvește**.

Cei răi sunt răsturnați și nu mai sunt, dar **casa celor neprihăniți** rămâne în picioare!

Un om este prețuit după **măsura priceperii** lui, dar cel cu **inima stricată** este disprețuit.

Mai bine să fii într-o stare smerită și să ai o **slugă** decât să faci pe fudulul și să n-ai ce mânca.

Cel **neprihănit** se îndură de vite, dar inima **celui rău** este fără milă.

Cine-și lucrează ogorul va avea **belșug de pâine**, dar cine umblă după lucruri de nimic este **fără minte**.

Cel rău pofteste prada celor nelegiuiți, dar rădăcina celor **neprihăniți** rodește.

În **păcătuirea** cu buzele este o cursă primejdioasă, dar **cel neprihănit** scapă din bucluc.

Prin **rodul gurii** te sature de bunătăți, și fiecare primește după lucrul mâinilor lui.

Calea **nebunului** este fără prihană în ochii lui, dar **înțeleptul** ascultă sfaturile.

Nebunul îndată își dă pe față mânia, dar **înțeleptul** ascunde ocara.

Cine spune **adevărul** face o mărturisire dreaptă, dar **martorul mincinos** vorbește înșelăciune.

Cine vorbește în chip ușuratic rănește ca străpungerea unei **săbii**, dar **limba înțeleptilor** aduce vindecare.

Buza care spune **adevărul** este întărită pe vecie, dar **limba mincinoasă** nu stă decât o clipă.

Înșelătoria este în inima celor ce cugetă răul, dar **bucuria** este pentru cei ce sfătuiesc la pace.

Nicio nenorocire nu se întâmplă celui **neprihănit**, dar **cei răi** sunt năpădiți de rele.

Buzele mincinoase sunt urâte Domnului, dar cei ce lucrează cu **adevăr** îi sunt plăcuți.

Omul înțelept își ascunde știința, dar **inima nebunilor** vestește nebunia.

Mâna celor **harnici** va stăpâni, dar mâna **leneșă** va plăti bir.

Neliniștea din inima omului îl doboară, dar o **vorbă bună** îl înveselește.

Cel **neprihănit** arată prietenului său calea cea bună, dar calea **celor răi** îi duce în rătăcire.

Leneșul nu-și frige vânatul, dar comoara de preț a unui om este **munca**.

Pe cărarea neprihănirii este **viața** și pe drumul însemnat de ea nu este moarte.